

Dr. Jan Kefer:

HERMETICKÝ POSISMUS

(Přednáška konaná na členské schůzi *Universalie* 1. května 1935.)

Teorie a praxe posismu v magii a hermetismu je pokládána za otázku velmi nesnadnou a složitou, vyhrazenou snad jen několika zasvěcencům. Je to však omyl. Posismus je tak málo znám jen proto, že je snad povaze lidské nejbližší. Člověk tak často bloudí vedle něčeho, co je přímo v něm neb vedle něho a tak i posismu buď nevidí vůbec, aneb si jej překrucuje tak, že tuší nejtěžší komplikace, kde je pouze božská jednoduchost. Všechny velké pravdy a všechny velké úkony jsou jednoduché. Nejvyšší božská pravda byla by v hodnocení snížena, kdyby měla být složitá. Stejně je tomu i s posismem, který je jednou z nejdůležitějších a nejúčinnějších částí magického projevu a působení.

Posuzujeme-li jednotlivé jevy v posismu v celém jejich bohatství, rozpadají se nám na dvě velké třídy:

- a) *Jevy posismu přímého*, jež jsou výsledkem určitých duševních stavů a nálad.
- b) *Jevy posismu zpětného*, kdy určitý posismus určité stavy a nálady vyvolává.

Podle svého působení na jednotlivce je možno mluvit o *posismu receptivním*, přijímajícím, kdy určitým úkonem pracující jednotlivec nebo kolektivum chce přijmout určité síly ke svému užitku a o *posismu emisním*, kdy určitý úkon má zapříčinit vyslání síly vlastní.

Nejlepším způsobem osvojení si posistické praxe je studium jeho klasických vzorů a jejich přízpůsobení vlastní osobnosti.

Základním pramenem jest 52. kapitola *Agrippova* nesmrtelného díla *Okulní filosofie*, kde autor třídí vzezření, posunky, držení a postavu těla podle základních vlivů symbolizovaných jmény planet:

„Vzezření a posunky, pohyb a držení těla, jakož i celá naše postava, napomáhá ku přijetí nebeských darů, neboť nás vystavují účinkům vyššího a vyvolávají v nás určité účinky právě tak, jak je tomu u čemeřice; trháme-li totiž při sbírání této byliny její listy shora dolů aneb zdola nahoru, zapříčiňujeme tímto pohybem vystupování neb klesání šťáv. Jak působí vzezření a posunky na obličej, imaginaci a animálního ducha, ví každý. Tak vzezření rodičů při souloži přechází také na děti; z mírné a veselé tváře knížete raduje se všechno obyvatelstvo města, kdežto zachmuřený a smutný obličej je léká. Tak vzezření a postava plačícího snadno budí soucit a postava roztomilé osoby probouzí snadno lásku. Takové posunky a postavy, jakož i harmonické poměry tělesné, vystavují tělo nebeskému působení právě tak, jako vůně a léky ducha a vnitřní náklonnosti duše; tak dostává se i posunkům a pohybům těla vlivem nebeských těles účinnosti. Z posunků vztahují se k *Saturnu* ty, které jsou smutné a starostlivé, jako naříkání a bití se do hlavy; z posunků náboženských klekání, klopení zraku jako při zlořečení, bití se v prsa, jak to činí vážní, saturnští lidé. S *Jupiterem* shodují se veselé a ušlechtilé posunky, důstojná gesta, tleskání, jako při pochvale, a vzývavé poklekání se zdviženou hlavou. S *Martem* prudké, divoké, kruté, zlostné, vzdorné posunky a vzezření jim odpovídající. *Sluneční* jsou posunky vážné a statečné, procházky a pokleknutí na jedno koleno, jako před králem. *Venuše* libuje si v tanci, objetí, úsměvech a posuncích radostných a roztomilých. *Merkurovy* posunky jsou těkavé, nestálé, kluzké a podobně. *Lunární* pak jsou hybné, šelmovské a dětské.“

K této Agrippově charakteristice základních tvarů posismu nutno poznamenat, že vliv *planet*, bývá s omezenou platností vztahován pouze na nebeská tělesa. Názvy *Venuše*, *Saturn* a podobně v hermetismu značí nejen oběžnice, ale i představu určité fyzické či astrální síly, kosmických vibrací a dynamických

proudů, které, pojmenovány v lidských termínech, odpovídají představě určité obdoby na pláni jiné, což je samozřejmé pro toho, kdo studoval teorii analogií. Na pláni citové je Venuše představou krásy a lásky, tedy posismus Venušin bude onen, jenž vyjadřuje krásu a lásku.

Důležitý jev, který seznáme při studiu posismu a jeho materiálu, je *opakování*. Nejlepším materiálem pro mystický význam posismu jsou chrámové skulptury. V těchto pak nejvíce vynikají egyptské a kambodžské. V Anghorvatu nacházíme theurgické pózy neustále se opakující a odpovídající kvalitě toho kterého theurgického ideálu - božství základním ornamentálním rysem chrámu. Nepatrné rozdíly v rysech představovaných postav, připomínající princip kinematografie, obrazu rozloženého v pohybové prvky. Steiner užil těchto principů ve své eurytmii.

Posunek je hermeticky totéž co slovo. Tak jako slovem je možno se modlit a proklínat, působit hudební melodii nebo neartikulované skřeky, totéž se děje i v posismu. Hermeticky hodnoceno, posismus téměř všech lidí se rovná nečlánkovaným frázím, jež působí v člověku i jeho okolí zmatek.

Z posismu možno vyčísti charakter člověka, který se zračí v jeho zjevu, jenž je pouze promítnutím jeho duševního stavu do úrovně hmotné. Chceme-li určit zákony, jakými se děje projev myšlení, citů a vůle v rysech tváře a těla, vzniká nám ovšem nauka velmi složitá; v jádře však jest zcela jednoduchá, počínáme-li si logicky a přirozeně. Na to většina okultistů - poněvadž jiní se posismem nezabývají téměř vůbec - zapomíná. A tak jako vyhledávají „recepty“ pokud možno nejsložitější a jen těm věří, naznačují „zasvěcení“ strašlivá „tajemství“, zakrývající absurdní konstrukce úkonů a slov a vynalézají nejsložitější pózy, jichž skutečně hermetická a magická kvalita je taková, že bychom je vyvyšovali, kdybychom je nazvali satanskými, a že bychom jim lichotili, kdybychom prohlásili, že jsou hloupými a naivními. Tak například existuje jistá „tajemná“ lože (samozřejmě že německého původu), která je buď tak naivní, že neví, kterak svým posismem przní lidskou duši, aneb je tak rafinovaná, že zneužívá důvěřivosti svých stoupenců a předpisuje úkon, který je nestrannému rozumnému člověku sexuální perverzitou a hermetikovi zločinem nebo šílenstvím. Tato pozice záleží v převrácení přirozených polarizací jednotlivých center. „Efekty“ se ovšem dostavují, stejně jako i středověké, omezené čarodějnické praktiky také mají výsledky. Důležité však je, kam tyto praktiky člověka vedou, jakou nepřirozenou nestvůru z něho mohou udělat a jak působí na jeho intelekt a mravnost.

Praktická činnost moderního hermetika spočívá v rozšíření hermetického posismu z oblasti vlastní magie a mystiky na praktický život. Slyšíme kolem sebe stesky na sociální poměry, z nichž mluví závist k úspěšným jednotlivcům. Místo, aby dav tyto napodobil, nenávidí je. Úspěch života závisí většinou od posismu člověka. Ti, kteří stojí na vrcholu bohatství a slávy, prožili, jako každý, hroznou krizi, jež jsou však většinou neznámé, poněvadž tito šťastní, buď vědomě nebo nevědomě, nikdy neprojevovali posismu lidí zbídačelých a slabých. Ve všech okolnostech života prozrazoval jejich posismus sílu, odvahu a vítězství. Ten, kdo přijímá masku zklamaného, nešťastného, zbídačelého, nikdy se nestane hrdinou života. Totéž platí o kolektivních hnutích sociálních, které nejsou než organizovaným doznáním vlastní své nemohoucnosti, neschopnosti a zbabělosti. Hermetik má státi v životě sám, nepláče, neobtěžuje spolubližní svými žaly, nežebrá, nechce vzbuzovat útrpnost, nýbrž hrdinně a vítězně drží osud života ve svých rukou.

V praktickém životě vykonávejme posismus svého ideálu! Chceme-li být bohatými, čiňme posismus člověka bohatého, chceme-li být světci, čiňme posismus svatého, chceme-li být vůdci, čiňme posismus vůdců. Utvořme si v myslí ideál sebe a pak opravdově každým slovem, každým činem, každým tepem svého srdce uskutečňujme na sobě a kolem sebe tento svůj ideál! Posismem otevírají se

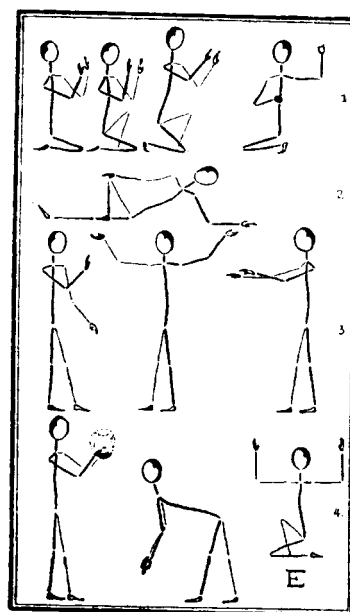
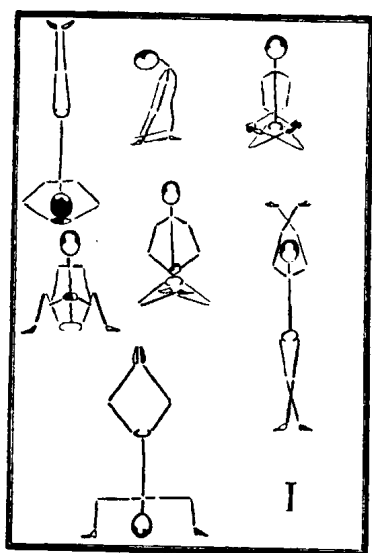
člověku brány ke všem vítězstvím až k oné závratné větě theurgie: Chceš-li se stát bohem, jednej jako bůh.

Lidem, kteří neznají, co je opravdový čin, bude se samozřejmě zdát posismus a jeho využití něčím pokryteckým; opírajíce se o fráze bezzájmového jednání nepochopí význam záměrného chtění. Těmto odpovídá již starý Voltaire:

„Někteří tvrdí, že božský císař Antonius nebyl ctnostný, že to byl tvrdošijný stoik, který nemaje dosti na tom, že velí lidem, chtěl ještě být jimi ctěn; že sám trávil z dobra, jež prokazoval lidstvu, že byl po celý život spravedlivý, pracovitý a dobročinný z ješitnosti a že svými ctnostmi lidi jen klamal. A tu volám: «Pane Bože, dopřej nám často takových podvodníků!»“

Směle můžeme říci, kež jest hodně takových, kteří posismem chtějí být více než věrolomný a zbabělý dav!

Přihlédneme nyní k posismu vysloveně magickému. Jako příkladu použijeme nejdůležitějších póz klasických systémů, indického a staroegyptského.

První tabulka obsahuje prvních sedm základních úkonů indické magické školy. První obrázek, muž stojícího na hlavě, jest schéma stavu, jímž se působí fyzické omlazení a převrácením statiky zvyšuje se fluidická zásoba. Druhé schéma, muž sedícího na nohách je póza, která působí překrvení pupeční pleteně, čímž se magicky zvyšuje představitivost a omezuje výstup emanací. Muž vyobrazený na třetím schématu křížením noh vybíjí póly, spojuje rozdílná působení, dociluje uklidnění tím, že násilím oslabuje fyzické nutnosti. Čtvrté schéma znázorňuje uzavření hořejšího fluidického proudu a otevření spodního, jež působí posílení a oživení těla. Páté schéma jest posismus meditace, šesté slouží k umrtvení těla, sedmé jest převrácení pólů, z hlediska intelektuálního velmi naivní pozice.

Uvedené příklady ukazují dobře, proč moderní evropský hermetik musí odmítnout indickou magii. Cíl jeho a indického fakira je rozdílný. Indická magie vychovává snad dobré magické kejklíře a profesionální „magiky“, působí však rozumové otupení a nikdy nedovede žáka k aktivnímu Velikému dílu.

Staroegyptský posismus vykazuje zcela jinou duchovní kulturu. Jeho tvary jsou ladné, pлавné, přirozené a z hlediska magického daleko věrohodnější a účinnější.

Tabulka II. podává příklady základních postojů této školy. Tři první pozice v první řadě jsou posismem adorace a modlitby, nikoli však receptivní jako jest posismus modlitby křesťanské, nýbrž emisní, vysílací. Zde právě máme názorně ukázán rozdíl mezi egyptským světovým názorem a křesťanským. Křesťan při své

modlitbě činí posismus přijímací, jeho víra je sobecká, žádá si, čeká na dobro, které k němu má přijít. Staroegyptská póza jest magická, uskutečňuje víru v to, že co vysílám, to se ke mně vrací. Úkon prozrazuje a vytváří víru v magii, víru v dobro, které se neztrácí, víru v Boha, který člověka neopustí a zvláště nikoliv toho, kdo dobro ze sebe vydává a je vysílá. Přijímatí je lehké; avšak dávatí své a sebe sama je pravá theurgická modlitba. Čtvrtá pozice v první řadě totéž symbolizuje ještě lépe rukou na srdci a srdcem na ruce, která dává.

Pozice ve druhé řadě je tak zvaná pozice Gebova, pozice vysloveně magická. Člověk je spojen se zemí a nebesy: nebeské spojuje se zemí a zemské s nebeským. Totéž symbolizuje první pozice ve třetí řadě: levá ruka ukazuje k zemi, kdežto pravá je vztyčena k adoraci. Zemské má sloužit nikoliv k přijímání, nýbrž i k přeměně v dobro a k vydávání tohoto dobra. Střední pozice třetí řady otevřenými rukama symbolizuje a tvoří velký počet, rozpjatými rukama vysílá nebo přijímá síly podle myšlenky, kterou jest naplněn. Člověk, jenž stojí na zemi, nesmí zapomínat na účel svůj a všeho bytí. Poslední pozice ve třetí řadě je žehnání zemi, její úrodě a plodům.

První pozice ve čtvrté řadě znázorňuje symbol nošení. Operátér nese myšlenku všeho, co je v něm, aby ji projevil prací svých rukou a dával lidstvu. Druhá je posismem smutku, bolesti, odevzdání, posismem, který staří Egypťané činili nad umírajícím. Třetí představuje nezměrnost síly, která je udělována žaku.

Na posistické soustavy moderních loží nutno nahlížet skepticky. Slouží převážně k ovládnutí lidí a k těsnému jejich připoutání k ložové organizaci. Skvělý systém jest eulidský, který vyčerpává všechny přirozené stavy a činí z žáka skutečného mistra pózy. Vyučování jemu děje se s využitím všech analogií. Například zasvěcovatel chce učit póze martické. Pronese vědecky a filosoficky sestavenou řeč na téma pózy, symbolizuje orla, jeho spár a uchopení věci. Místnost je vypravena analogicky, svítí martické světlo, zní obdobná hudba, oblek zapadá rovněž do scény. Všechny smysly žáků jsou naladěny martickými analogiemi a ve chvíli nejvyššího napětí učiní zasvěcovatel pózu, kterou všichni po něm opakují. Dojem je u žáka nezapomenutelný a kdykoliv později naučené pózy použije, vždy si oživí celou svoji náladu, kterou prožil v kruhu a která působí, že jeho gesto je skutečně magicky účinné a má žádaný výsledek.

Jak z uvedeného vidno, posismus sám o sobě není tělocvičným gestem. Jeho účelem je přivést lidskou psychu do určitého stavu a teprve tento psychický stav je skutečným posismem, který není jen vnějším gestem, jak se domnívají naivní lidé. Kolik je myšlenkových a citových stavů, tolik je rozmanitých pozic. Posismus je mostem z myšlenkového projevu do uskutečnění hmotného. Nejlepší metoda k jeho osvojení je vyzkoušet jej na sobě podle upamatování se na spojitost pózy vnitřní i fyzické a pak její napodobení v určitých okamžicích, kdy ta která póza je nutná. Proč výborní herci mají strhané rysy? Poněvadž prožívají skutečně všechny myšlenkové stavy, které hrají. Dobrý herec pláče opravdově, pláče-li hrdina, do jehož života se vžije. Ten, kdo se nedovede vžít do mentálního i fyzického posismu hrdiny dramatu, není umělcem a dobrým hercem, nýbrž břídilem a komediantem.

Totéž platí i v magii. Kdo připisuje důležitost tvarům posismu, které považuje za kouzelné, je šarlatánem, který může působit určitou dobu než se prohlédnou jeho pokrytecké formy, ale pak nemůže být ničím více, než vděčným objektem k parodování.

Hermetik pokládá posismus za věc zcela přirozenou, právě tak jako svůj život a své bytí, které je a má být jediným velikým posismem a jedinou velkou pózou, jež nesmí však být nahranou pózou kašpara. nýbrž pózou kněze a krále.